

L'ART DEL PAGÈS

SECCIÓ D' AGRICULTURA PRACTICA.

Adulteracions de la fécula.

(Continuació.)

Los grànuls del mill (figura 220) son poliédrics, ab lo fil molt aparent Nostres midas micromètiques han donat 5 milésimas de milímetre en lo diàmetre major y 1 en lo menor.

Fig. 220.—Grànuls del mill.

Fig. 221.—Grànuls de fécula de patata, vistos á la llum polarisada.

Los efectes de la llum polarisada son molt perceptibles quant los grànuls son bastant grossos y presentan un fil molt aparent. Tal passa ab los de la fécula de la patata, (figura 221) en los quals se fá molt visible la creu negra formada per los raigs polarisats al sortir del fil. Aquesta creu carecteristica es també molt perceptible en los grànuls de las monjetas; se distingeix també pero es molt ténue, en los de la llentia, y ja 's veu ab major dificultat en los del blat y del pèsol; no l' hem pogut observar en los del ordi, ni en los del arrós y del sagú. La observació es tan mes dificil quan mes petits son los grànuls y tenen fils menos perceptibles. La quantitat de llum absorvida per los aparatos es mes considerable á mida que l'

augment en diàmetre ha d'esser major: aixís es que hi ha un límit en lo emple de la polarisació pera caracterisar los grànuls segons son origen.

Las diferents manipulacions á que se someten las materias amiláceas en la industria, no alteran prou la constitució de tots los grànuls pera que no pugan trovarsen alguns ab sos caracters. N' hi ha un número bastant crescut en lo pá mes ben fet y mes cuyt. Los grànuls del cacau se trovan en lo cacau mes ben torrat y en la xocolata; los del café en lo café mes ben molt y torrat. Lo microscopi es un instrument ex-celent pera descubrir los fraus, pero necessita molta práctica en son ús. Desde luego deu adoptarse la precaució de dibuixar los grànuls sospitosos pera comparar luego los tals dibuixos ab los de naturalesa perfecte y acreditada. Se pot á mes admetre ab lo Dr. Saugerres que, en las crucíferas, los grànuls son esfèrichs; en las umbelíferas, esfèrichs y elíptichs; en las lleguminosas, esfèrichs, elíptichs y ovóideos; en las gramineas, esfèrichs, elíptichs y poligonals; en las plantas oleosas, l'utrícul, esfèrich ó elíptich, se presenta casi sempre cubert de petits tubérculs.

(Continuará.)

Sembradoras.

Hi ha dos classes de sembradoras: unas que van tiradas per caballerías y altres que son conduidas á ma: aquestas últimas son utilíssimas pera petites explotacions. Las tiradas per caballerías son pera las grans fincas, pero pera funcionar be es necessari que los terrenos sigan plans, de gran extensió y no humits. Per regla general convienen á totas aquellas explotacions que sia posible l'ús de las máquinas de segar ó dallar.

Las ventatjas que presentan las sembradoras poden reduhirse á tres: 1.ª economisar llevar, 2.ª colocar lo grà ó llevar en las millors condicions pera sa germinació y desenrotllo, y 3.ª economisar los treballs de la terra durant lo desenrotllo de la planta.

Hi han dos grupos de sembradoras, unas que sembran á ratllas y altres al vol. Aquestas últimas dehuen emplearse en aquells llochs en que los terrenos son humits y fangosos com son avegadas los margosos y arcillosos, y que per lo tant en aquet cas no poden usarse las que sembran á ratllas.

He dit que las sembradoras col·locan lo grà en las millors condi-

cions pera la germinació y desenrotllo. Probemho. Las sembradoras á ratllas presentan las ventajas de poguer usar cultivadores y aradas de caball, y fent mes fàcils las labors, la terra se meteorifica, y las plantas aprovechan mes l' aygua quant cau ràpidament y en curt intervalo. Aixó fá que las cullitas sigan majors tant en cantitat de grà com en la de palla. Además cada grà ó llevar se deposita exactament á la profunditat y á la distancia necessarias, sense que hi hagi perduas; sí 's vol hasta se pot passar ab lo adob, obteninse aixís que la llevar germini y se desenrotlle per igual, y madurin las espigas á un mateix temps, donant un blat mes igual y de mellor rusta. Enterrantse tot lo grà los aucells no poden menjarne cap.

Una bona sembradora deu reunir: perfecció en lo trevall, senzilles en sa construcció, fàcil tracció y maneig, y ser de un preu no elevat.

Com que ordinariament los terrenos no son completament plans los tubos de la sembradora no dehuen ser enterchs, al contrari, deu poder seguir las irregularitats del terreno, lo que s' obté fentlos de varios trossos que 's fiquen uns dintre dels altres, com los de una ullera de llarga vista: se anomenan tubos telescópichs. Además dehuen poderse pujar tots á la vegada, per medi de una palanca, los extrems dels citats tubos, operació que deu poder fer ab facilitat lo conductor. Com que las ratllas de llevar que tira la sembradora dehuen ser mes ó menos aproximadas segons siga la planta que se deu cultivar, los tubos dehuen poderse aproximar ó apartarse.

Cuant las máquinas que sembran á ratllas dehuen sembrar llevar de remolatxa junt ab l' adob corresponent, han de estar arregladas de manera que primer á certa profunditat se deposite l' adob per medi de tubos telescópichs, y luego la llevar per medi d' altres, que, al mateix temps que llensan la llevar, cubreix de terra l' adob: després hi ha uns ruleus que cubrexan de terra la llevar. La collocació de la llevar y del adob deu ferse de tal manera, que las primeras arrels no estigan en contacte del adob fins que hagin adquirit cert desenrotllo y per lo tant, estiguin en aptitud de buscar l' auxili en los adobs. Es inútil dir que l' adob ha de ser sech; no obstant los del sistema Smyth fins poden emplear lo guano en estat humit.

Una bona máquina gran de sembrar en ratllas, deu poder sembrar á voluntat, ab y sense adob, tenir dos cilindros ó mecanis-

mes per poguer sembrar grans petits y grossos, pogué canviar instantáneament la quantitat de llevor esparjida per hectàrea y que lo grà siga conduhit per tubos, quals estremitats ademés com hem dit, de seguir las ondulacions del terreno, no se obstruixin per la terra, y lo grà que passa per ells, estigui al redós del aigua y del vent. La llevor deu quedar si es possible coberta de terra.

Entre las que vān mogudas per caballerías, la Smyth ó la Garret son molt apropiats per terrenos plans: las, de Willians son pera terrenos disposats en caballons. La de Smyth sembla de 8 á 12 hectàreas per dia, ab un home y un caball.

Las sembradoras pera terrenos disposats en caballons portan dos ruleus guias que tenen una secció longitudinal oposada y semblant á la transversal del llom del caballó, aixís la máquina segueix la direcció dels caballons, y deixa á ells la llevor. Welbans fá que el ruleu directriu formi en lo llom lo solch en que deu enterrar la llevor. Lo grà cau á aquestos per medi de tubos telescòpichs y el ruleu que 'l segueix cobreix de terra lo solch. Entre las sembradoras mogudas á mà, son molt apropiats per terrenos plans las de Dutry y las de Armstrong si es per poca llevor; pero si es major quantitat, la de Kell. Pera terrenos disposats en caballons son recomenables las de Willians.

Son molts los agricultors espanyols que podrian emplear las sembradoras; y no las han usat no per impossibilitat sino porque estēm molt atrassats y la rutina 'ns domina.

G. J. DE GUILLEM GARCÍA.

SECCIO DE VARIETATS.

CENTRE AGRÍCOLA DEL PANADÉS.

ANY DOTZÉ DE SA INSTALACIÓ.

Seguint aquesta Societat la costum de commemorar, com en los anys anteriors, l' aniversari de sa fundació, celebrant un públich concurs per premiar la virtut, mèrit, constancia y treball dels agricultors; contribuint ab lo solemne acte de la distribució dels premis á donar mes interès y lluhiment á la festa major d' aquesta vila, anuncia lo Certàmen disposat per enguany, baix las condicions que se espresan en lo següent

CARTELL.

PREMI DEL MINISTERI DE FOMENT.—(Direcció general d'agricultura, industria y comers).—250 *pessetas y diploma honorífich de la Societat*.—S' adjudicarán al pagès que hagi donat millor educació als seus fills, dedicantne un ó més á l' agricultura, procurant donarlosli la instrucció técnica y práctica de la mateixa en algun Institut general ó provincial destinat á dita ensenyansa; essent preferit lo qui demostrí haber fet majors sacrificis per conseguir per algun de sos fills lo títol de pèrit ó capatás agricol.

PREMI DE LA EXCMA. DIPUTACIO PROVINCIAL DE BARCELONA.—250 *pessetas y diploma honorífich de la Societat*.—Se donará al pagès sens bens y vehí d' aquesta provincia, que habent sigut soldat per sa propia sort y merescut bon concepte del seus quefes hagi tornat després del servey á son mateix ofici, sostenint á sa familia ab son treball, y en tot temps hagi socorregut al seus pares ó germans menesterosos.

PREMI DEL EXCM. É IL-LM. SR. BISBE DE BARCELONA.—100 *pessetas y diploma honorífich de la Societat*.—Ho guanyará lo fill major de pagès pobre ó de menos bens, habitant en aquest Bisbat, qu'essent casat y tenint familia, hagi atés y mantingut als seus germans menors d' edat, que no tinguin lo pare viu.

PREMI DEL EXCM. É IL-LM. SR. BISBE DE VICH.—100 *pessetas y diploma honorífich de la Societat*.—Se concedirá al pagès, ó viuda de pagès, natural y vehí del bisbat de Vich ó de Barcelona que no tenint bens de fortuna y trobantse ab major número de fills, los hagi donat millor educació, dedicantne algun de ells á la carrera eclesiástica, y ajudantlo á proporció de sos medis fins á rebrer ordenació sacerdotal, procurant al mateix temps á sos demés fills, ofici ó colocació ab que puguin guanyarse la vida honradament.

ACCÉSSIT OFERT PER LO RNT. SR. DEGÁ DEL PANADÉS.—40 *pessetas y diploma honorífich de la Societat*.—Será entregat al que segueixi en mérit als que obtinguin qualsevol dels dos premis anteriorment indicats oferts per los Excms. é Il-lms. Senyors Bisbes.

PREMI DEL M. I. AJUNTAMENT DE VILAFRANCA.—100 *pesetas y diploma honorífich de la Societat*.—Será adjudicat al guarda jurat, vehí d' aquesta vila, que desde 1.er de Janer del any passat fins avuy hagi fet mes denuncias als Jutjats y Tribunals per infraccions comesas contra la propietat rural d' aquest térme municipal, y conseguit mes sentencias condemnatorias contra dits infractors.

PREMI OFERT PER LO RVNT. SR. RECTOR DE LA PARROQUIA DE LA

SSMA. TRINITAT D' AQUESTA VILA.—40 pessetas y diploma honorífich de la Societat.—Al jove de la classe treballadora que hagi assistit ab mes constancia als estudis nocturnos de la Juventud Católica d' aquesta vila y mes probas hagi donat d' aplicació, especialment en la doctrina cristiana.

PREMI EN SUFRAGI D' UNA PERSONA DIFUNTA.—200 pessetas y diploma honorífich de la Societat.—Al pagés natural y vehi de qualsevol poble del Bisbat de Barcelona, que hagi donat millor educació cristiana á sos fills y que mes se hagi distingit per la sua laboriositat é inteligencia en lo cultiu de las terras que tinga á son càrrech.

ACCÉSSIT OFERT AL MATEIX PIADÓS OBJECTE.—50 pessetas y diploma honorífich de la Societat.—Ne será obtentor, en iguals condicions, aquell que segueixi en mérits al guanyador del premi anteriorment designat.

PREMIS OFERTS PER LA ASSOCIACIÓ DE PROPIETARIS PER LA VIGILANCIA RURAL.—Tres medallas de plata de dita Associació gratificadas ademés ab 25 pessetas cada una y los diplomas corresponents del Centre Agrícola.—Se donarán als tres guardas jurats d'entre tots los dels pobles en que's troba organísat dit servey de vigilancia, que ab mes zel y constancia se hagin distingit en lo exercici de son càrrech. Aquestos premis dehuen recaurer en guardas que no obtinguin lo premi ofert per lo M. I. Ajuntament.

PREMI DEL CENTRE AGRÍCOLA DEL PANADÉS —80 pesetas y diploma honorífich de la Societat.—Ne será guanyador lo pagés, vehi de cualsevol poble d'aquest partit judicial que mes se distingeixi teórica y practicament en empeltar ab perfecció un cep, principalment per medi dels sistemas mes acreditats sobre patrons ó peus de ceps americans. Los solicitants haurán d'efectuar las probas que determini lo Jurat, devant del mateix ó de la Comissió que será delegada á dit objecte.

NOTA.—Lo qui resulti agraciát, rebrá lo dit premi consignat en una llibreta d'imposicions de la caixa d' ahorros de Barcelona.

ADVERTENCIAS.

1.ª Los qui haguessin guanyat premis en anteriors concursos cridats per aquest Centre, no podrán demanarne per accions iguales ó semblants á aquells per los que foren premiats; pero poden obter als altres premis que quedan oferts.

2.ª Los aspirants haurán d'acreditar sa naturalesa y domicili, estat, edat, professió, bona conducta y demás circunstancias convenientes, segons lo tema del premi que soliciten, per medi de cer-

tificacions espedidas per son respectiu Párroco, Alcalde ó Julje municipal ó altrás autoritats que convinga, debent dirigir los memorials al Sr. President del Centre Agrícola ab resenya dels mérits en que's fundan, designació del premi que sollicitin y acompanyament dels justificatius que creguin del cas. Dits memorials haurán d'esser entregats avans de las 12 del dia 20 d' Agost vinent.

3.ª Fará las adjudicacions lo Jurat al efecte elegidor; y la solemne distribució de premis tindrà lloch lo dia 1.er de Setembre vinent en lo Saló-teatre de la Rambla de Nostra Senyora, á qual objecte lo cedeix generosament son duenyo, ab asistencia de las Autoritats locals, Jurat, Junta directiva, sócis, y personas á qui invitará la Junta.

Vilafranca del Panadés als 18 de Juliol del any 1887.—P. A. de la J. D.—Lo President, *Joseph Alvarez Lacasaigne*.—Lo Secretari, *Frederich Lopez Bastús*.

SECCIÓ DE NOTICIAS AGRICOLAS.

Bregadora de ramí.—Lo dijous de aquesta setmana tingué lloch la proba de la máquina Armand, bregadora de *ramí*, en los tallers de la Maquinista terrestre y marítima d' aquesta Ciutat.

A las quatre de la tarde provehits de la corresponent invitació, que tinguéren la galanteria de remétrens los Srs. A. Alier Vilaredas, únichs representants en Espanya y Ultramar de dita máquina, nos dirigirem á la Maquinista ahont devant d' una escullida concurrencia funcionaba la bregadora. Aquesta reuneix á sa senzillés y bondad la ventajja de poguer bregar lo *ramí* en vert ó en sech, deixantlo á punt d' entregarlo á la industria pera comensar lo desgomat procurant aixís que l' agricultor puga aprofitarse dels desperdicis de dita planta, que son lo mellor adob pera ella, y es talviarse lo transport de la fusta ó envoltori que cubreix la fibra del *ramí*.

Un inconvenient gravíssim hi trobém y es lo ser dita máquina, dada sa notoria senzillésa, d' un preu molt elevat, lo que no li fá assequible als agricultors en petit que son la majoria.

Aquesta máquina no es la perfecció, pera 'ns sembla que será la preparació per arribar á ella y es avuy un gran pas donat pera que pugan aprofitarsen los cultivadors de *ramí*.

Nou método pera fer ví ranci.—L' enginyer M. Cuinet ha descobert un nou procediment, de gran utilitat pera 'ls vinicultors.

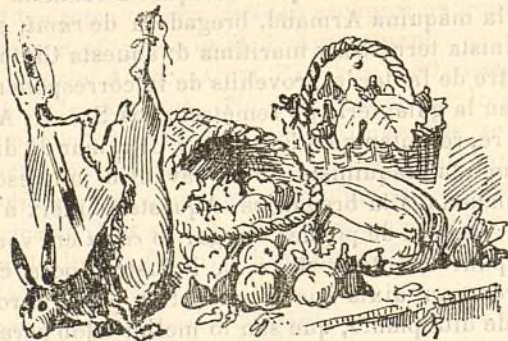
Lo procediment consisteix, principalment, en l' empleo de la màquina neumática, valentse com a medi conduhible de cilindros de cristall.

Introduhint en aquestos cilindros vi de dos mesos, qual fermentació vinosa hagi sigut ben conduhida, l' aygua natural continguda en lo vi 's glassa, formant petits cristalls incolors.

Se treu lo vi dels cilindros y 's coloca ab una vaixella, en la qual si 'l vi es débil en alcohol, poden aumentarse las proporcions d' aquést retirant una part ó tots los cristalls de glás en lo moment de treure lo vi dels cilindros, quals cristalls, com son d' aygua pura, sa separació no modifica la naturalesa del vi y solzament augmenta sa riquesa alcohólica. Després de vinticuatre horas de refredament, lo vi queda clar y brillant, y además, segons assegura M. Cuinet, sa aroma y son sabor se realisan d' un modo extraordinari.

Aquesta operació obra també destruhint tots los ferments orgánichs, los quals se precipitan ab las materias albuminóideas y espessas que estavan en suspensió en lo vi, resultant per aixó 'l vi al abrích de tota classe de alteracions posteriors.

CALENDARI FILOXÉRICH.

AGOST

Estat del paràssit.—Los insectes *alats* surten de la terra. Aixams. Los *alats* ponen dessota las fullas. Los *sexuats* arriban fins a la fusta.

Investigacions dels périts.—Comprobació del resultat del primer tractament estivench. Investigació dels nous atachs y los del primer any.

Operacions y tractaments.—Repetició del tractament d' estiu si es necessari.

IMPRENTA DE VÍCTOR BERDÓS Y FELIU, TAPINERÍA, 17.—BARCELONA.